

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I BLEKINGE

Socialdemokraterna i Region Blekinge

Budget 2019 samt plan 2019 – 2021

TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART OCH ATTRAKTIVT BLEKINGE

Det nya region Blekinge ska leda utvecklingen för ett attraktivt Blekinge med god livsmiljö för invånare, företag och besökare. Region Blekinges ansvarsområden är hälso- och sjukvård, folkhälsa, regional tillväxt, infrastruktur, kultur och bildning.

Nya Region Blekinge ger möjlighet för ett samlat arbete med helhetsperspektiv för Blekinges utveckling, där det regionala utvecklingsarbetet och en god hälso- och sjukvård är beroende av varandra. Uppdraget är att främja en hållbar utveckling i hela Blekinge.

Blekinge ska vara den bästa livsmiljön för hållbar tillväxt och god hälsa.

Blekinge har ett rikt näringsliv och goda livsmöjligheter. Här finns ledande utveckling inom bland annat hållbar fordonsteknik, vi har världsledande livsmedelsproduktion i Karlshamn och vi bygger sjö- och landkabel till hela världen i Karlskrona.

Här finns en av världens bästa hårdrocksfestivaler i Sölvesborg och i Ronneby utvecklas materialbearbetning för att skapa lättviktsprodukter inom industrin. Vi är även stolt hemmaregion för landets största flygflottilj och för Sveriges marinbas.

Blekinges strategiska geografiska läge gör att vi har nära till mycket. Blekinge är porten till de växande ekonomierna i östra Europa, som vi enkelt når via våra hamnar i Karlshamn och Karlskrona med dagliga färjeförebindelser till såväl Klaipeda i Litauen som Gdynia i Polen. Vi har en bra flygplats i Ronneby och vi kan enkelt nå Öresundsregionen med tåg.

Besöksnäringen i Blekinge växer starkt och här finns en stor potential att fortsätta utveckla den. Ett rikt kulturliv och ett aktivt föreningsliv bidrar till ett pulserande och attraktivt Blekinge. Till detta kan vi lägga en stark befolkningsökning de senaste åren som bidrar till ett än mer myllrande, dynamiskt och utvecklande Blekinge.

Vi har flera kunskaps- och utvecklingsmiljöer knutna till Blekinge Tekniska Högskola och andra lärosäten där akademien, näringsliv och det offentliga samverkar. Här finns också en hälso- och sjukvård som håller hög kvalitet i nationella jämförelser. Blekinge är ett litet landsting i framkant både när det gäller modern teknik och resultat inom vården. I det pågående arbetet med en strukturomvandling av hela hälso- och sjukvården utvecklas bland annat insatser för den nära sjukvården och för det akuta omhändertagandet. Ett nödvändigt arbete för att klara och säkerställa en god och jämlik hälsa.

Blekinges regionala utvecklingsstrategi *Attraktiva Blekinge 2014 - 2020* är den samlande strategin för Blekinges tillväxt- och utvecklingsarbete. Strategin är ett viktigt verktyg som pekar ut vår gemensamma färdriktning i arbetet för ett hållbart och attraktivt Blekinge. Målet är ett Blekinge där fler vill bo, arbeta och komma på besök.

För att möta hälso- och sjukvårdens utmaningar, har ett antal utvecklingsstrategier initierats och formulerats och beslutats i *Programplan – Framtidens hälso- och sjukvård*. Strategierna innebär

att vård som behövs ofta skall bedrivas nära

att viss vård skall koncentreras till färre utbudsställen

att utveckla vårdssamverkan mellan regioner och mellan regionen och kommunerna

Vår grundläggande utgångspunkt i all politik vi bedriver, är att den ska skapa ett mer jämlikt och jämställt samhälle. Vi vet att ett sådant samhälle är ett tryggt samhälle.

För oss är det viktigt att Blekinges utveckling ska bidra till en smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Utvecklingsarbetet måste drivas på bred front och i bred samverkan.

Det är tillsammans vi bygger Blekinge starkt.

Karlskrona 2018-11-08

Christina Mattisson

Oppositionsråd (S)

SAMVERKAN

– en nödvändighet för att ta till vara Blekinges möjligheter och möta våra utmaningar

Det politiska ansvaret för hur Blekinge utvecklas och välfärd hanteras, delas mellan Region Blekinge och länets kommuner. Inom vissa områden, exempelvis sjukvården, blir det delade ansvaret än mer tydligt.

Vi är övertygade om att det är genom samverkan och samhandling mellan länets olika aktörer, som vi tillsammans skapar en stark och växande region. Region Blekinge har det samordnade ansvaret för att kraftsamla de resurser som finns på lokal, regional och nationell nivå i syfte att utveckla redan starka områden.

Hälso- och sjukvård

Samverkan och samarbetet mellan olika aktörer, verksamheter och nivåer ska löpa som en röd tråd genom hela hälso- och sjukvården. Brister i samverkan kan innebära en stor risk för avvikelser och ytterst leda till vårdskador.

Den som är i behov att samhällets stöd ska inte behöva fundera över vilken politisk nivå som hanterar och har ansvar för just den vård du behöver. Det ska det politiska samarbetet lösa.

I Blekinge behöver vi ytterligare stärka samverkan inom vård och omsorg, som ett led i utbyggnaden av en nära sjukvård och omhändertagande av multisjuka äldre. Vi behöver fortsätta samverka i vårt delade ansvar vid utskrivning från slutenvård, enligt lagen om samverkan (LOS). Region Blekinges nya organisation kommer att underlätta det arbetet.

Blekinge behöver en utvidgad vårdssamverkan med andra regioner kring vård som av kompetens, kvalitets- eller ekonomiska skäl inte bör bedrivas i samtliga regioner. Ett exempel på en sådan vårdssamverkan är den så kallade nivåstruktureringen, där avancerad vård för en lång rad diagnosområden ska koncentreras till färre vårdgivare. Här finns dock en problematik. Samtidigt som högspecialiserad vård koncentreras behöver mindre sjukhus som Blekingesjukhuset kunna behålla och säkra vårdpersonalens kompetens och patienters trygghet.

Tillsammans med länets kommuner har vi beslutat om en fördjupad samverkan inom folkhälsoarbetet i Blekinge, och tillsammans tagit fram i en länsgemensam folkhälsopolicy. Policyn anger inriktning och förhållningssätt. Den är också vägledande i planering, styrning och genomförande av aktiviteter som främjar en god hälsa på lika villkor. Nu är det viktigt att denna policy omsätts i praktiken och i aktiva handlingsplaner.

Behovet av vårdssamverkan även med andra regioner tydliggörs med *den nationella cancerstrategin* och införandet av så kallade standardiserade vårdförlopp (SVF). Samverkan både inom och mellan olika vårdnivåer och även nationellt, är en förutsättning för ett snabbt omhändertagande, god vårdkvalité och en mer jämlik cancervård.

Kompetensförsörjning

God kompetensförsörjning och tillgång till rätt kompetens är en av Blekinges största

utmaningar och avgörande för Blekinges utveckling. Idag är bristen på rätt kompetens många gånger ett hinder för tillväxt och välfärd.

Att säkra länets kompetensförsörjning är därför en av regionens viktigaste uppgifter framöver. Blekinges arbetsliv, företag såväl som den offentliga sektorn, behöver ny och mer arbetskraft, med rätt kompetens. För att kartlägga det framtida kompetensbehovet anser vi att kompetensdialog, där vi samlar arbetsmarknadens aktörer och utbildningsanordnare, ska inrättas. Här ska vi inte bara kartlägga behov utan också samla alla samhällets resurser för att tillgodose det behov av kompetens som finns för framtiden.

Vi har tagit fram och beslutat om en *Kompetensförsörjningsstrategi för Blekinge 2018 – 2020*. I den beskrivs ett antal strategiska områden som ska bidra till att Blekinges arbetsgivare och arbetstagare ska hitta varandra. Strategin är framtagen i bred samverkan med aktörer från kommuner, myndigheter och näringsliv.

Med strategin som grund är det nu angeläget att samarbetet intensifieras mellan regionen, arbetsgivare i alla sektorer samt utbildningsanordnare. Vi behöver omsätta strategin i praktisk handling.

Fler jobb och företag

För att öka Blekinges framtida innovationsförmåga behöver vi stimulera kreativ samverkan mellan olika kunskapsbaser både för befintligt näringsliv, nya etableringar och för unga. För att bygga Blekinge så starkt som möjligt behövs samarbete även med de dynamiska regioner vi redan samverkar med runt Östersjön. Blekinge har ett centralt läge mitt emellan ett av Europas mest expansiva områden i Södra Östersjöregionen och Öresundsregionen.

Det påbörjade arbetet för en utvecklad samverkan kring exportfrämjande, innovationsfrämjande och investeringsfrämjande arbete är nödvändigt för att inte tappa tempo. Vi behöver stärka Blekinges konkurrenskraft för fler jobb och företag.

Behovet av att på bred front arbeta med Blekinges attraktivitet är betydelsefullt också för sjukvården i Blekinge, och dess möjligheter att utvecklas och leverera fortsatt hög kvalitet. De kommande tio åren beräknas drygt 1 500 anställda inom sjukvårdens verksamheter gå i pension. För att kunna behålla befintlig personal och attrahera nya medarbetare är det viktigt att Blekinge uppfattas som en attraktiv region med god samhällsservice, attraktiva boendemiljöer, dynamiskt arbetsliv och god tillgänglighet.

Ett av Blekinges starka områden är besöksnäringen. Den har stor potential att utvecklas ytterligare, både för att stärka Blekinges attraktionskraft och möjligheten till nya jobb. Region Blekinge har här en viktig uppgift att i samverkan med besöksnäringens aktörer och nationella organ, utveckla produkter och tjänster för att stärka Blekinge som besöksdestination.

Civilsamhällets betydelse

Vi vill att alla ska kunna delta i det civila samhället. Kön, etnicitet, religion, sexuell läggning eller könsidentitet ska inte avgöra möjligheten att samverka med andra. Inte heller den egna plånbokens storlek. Unga ska kunna göra sina röster hörda och utveckla sina intressen oavsett deras föräldrars inkomst. Ett starkt och levande civilsamhälle ger demokratin styrka. Det är viktigt att se socialt företagande och social innovation som en naturlig del i utvecklingen av ett hållbart samhälle.

För att stärka civilsamhället och ge alla möjlighet att engagera sig behöver Region Blekinge fortsätta utveckla en mångfald hållbara och långsiktiga samverkansrelationer med civilsamhällets folkrörelser, föreningsliv, idéburna organisationer, sociala företag, kooperativ med flera.

Här är också det regionala arbetet med kultur en viktig byggsten. Arbetet utgår från de nationella kulturpolitiska målen. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Utmaningen är att bredda konsten och kulturen så att alla kan ta del av utbud och möjligheter. *Blekinges regionala kulturplan 2018 – 2020* ser ökad digitalisering som en möjlighet ”men vi tror också att satsning på kulturpedagogik kan skapa helt ny tillgänglighet.”

Region Blekinge har tagit fram och beslutat om ett idrottspolitiskt program för att överskådligt visa även idrottens roll i samhället och dess möjligheter att utvecklas i regionen. Syftet med *Blekinges idrottspolitiska program 2018 – 2020* är att främja samarbeten och skapa en plattform från vilken idrotten genom samhällsstöd och ideellt engagemang kan utvecklas.

Demografi

De senaste åren har vi kunnat glädjas åt att Blekinge haft en positiv befolkningsutveckling. Men trots den kraftiga befolkningstillväxten mellan 2014 och 2017 ligger vår tillväxt fortsatt under riksgenomsnittet. Vi ser också att många unga väljer att flytta från länet.

Fram till år 2025 beräknas Blekinges befolkning öka med drygt 5 200 individer eller 3 %. Födelseöverskottet förväntas vara negativt. Andelen kvinnor i Blekinge kommer minska. I Blekinge har andelen äldre ökat snabbare än i riket medan de yngre har minskat i antal. SCB:s prognos pekar på en oförändrad utveckling i åldersgruppen 0 - 19 år medan gruppen 20 - 64 år minskar och 65 + ökar. Samtidigt är effekten av in- och utflyttning att antalet unga minskat, och det är kvinnorna som minskat i antal.

Blekinges demografiska utveckling kännetecknas alltså av en åldrande befolkning och färre i arbetsför ålder. Det är en stor utmaning för en långsiktigt hållbar utveckling i Blekinge.

Vi behöver fortsätta utveckla samarbetet för att stärka länets attraktionskraft. Vi behöver särskilt stärka våra gemensamma insatser för att få unga att bo kvar, och flytta hit. Blekinge behöver både att fler väljer att bo kvar och att fler flyttar hit.

Den demografiska utvecklingen gör att även hälso- och sjukvården har stora utmaningar framför sig, även räknat i de kostnader som förväntas följa. SKL (2018) prognostiserar att antalet personer över 80 år i Blekinge kommer att öka med 35 % fram till år 2026, medan antalet i åldersgruppen 20 – 65 beräknas öka med 1 % i Blekinge.

För att öka kvalitén i hälso- och sjukvården och nå uppsatta mål är det viktigt att fortsätta den inriktning som också är beslutad, vad gäller förändringsarbetet inom vården. Den vård som behövs ofta ska finnas nära och på rätt vårdnivå, med rätt kompetens och i rätt tid.

En inkluderande och jämställd arbetsmarknad

Situationen på Blekinges arbetsmarknad är komplex. Arbetslösheten är hög trots att antalet lediga tjänster har ökat. Samtidigt pekar undersökningar på brist på arbetskraft inom flera yrken och svårigheter att rekrytera efterfrågad kompetens. Vi ser skillnader i sysselsättningsgrad mellan män och kvinnor, och stora löneskillnader.

I sammanställningen *Hur går det för Blekinge?* visar statistik från bland andra SCB att antalet sysselsatta i länet ökat sedan 2010. Samtidigt är Blekinge bland de fem sämsta länen i landet vad gäller just sysselsättningsgrad.

Blekinges män och kvinnor arbetar inom olika branscher, vilket gör länets arbetsmarknad könssegregerad. Andelen kvinnor överstiger 60 % inom vård och omsorg, utbildning samt finans- och försäkringsbransch. Andelen män är över 60 % inom bland annat bygg, jordbruk och tillverkning. Enligt rapporten *Utbildning och kompetens i Blekinge Jämställd regional tillväxt 2018* följer könsfördelningen på arbetsmarknaden i Blekinge de mönster som finns inom gymnasieskolan.

Blekinges arbetsmarknad behöver förutsättningar för att vidgas och bli mer attraktivt för yngre arbetskraft och framför allt för unga kvinnor. Goda möjligheter att hitta ett stimulerande arbete är avgörande för Blekinges attraktionskraft.

Jämställdhet är en av nycklarna till Blekinges utveckling och Region Blekinge måste fortsätta att aktivt analysera möjliga orsaker till den könsuppdelade arbetsmarknaden. Vi behöver aktivt arbeta för att ta fram insatser för att bryta de könsstereotypa yrkesvalen.

2017 blev fjärde året i rad som befolkningen växte i samtliga kommuner i länet. Det är invandring från andra länder som driver befolkningstillväxten, och det är främst unga människor som kommer till Blekinge. Det som på kort sikt är en utmaning för oss gällande integration i samhället och de nyanländas insteg på arbetsmarknaden, kan på lite längre sikt bli just det tillskott i befolkningspyramiden som vi idag saknar. Men då måste

vi göra en rad saker rätt för att klara den utmaningen. Vad gäller att sysselsättningsgraden för utrikesfödda ligger Blekinge alltjämt på en låg nivå. Detsamma gäller sysselsättningsgraden för funktionsnedsatta.

Här krävs aktiva insatser för en inkluderande arbetsmarknad, där alla får vara med och bidra till Blekinges utveckling.

För att främja en mer inkluderande arbetsmarknad behövs också långsiktiga insatser för normfria studie- och yrkesval samt fokus på inkluderande arbets- och studiemiljöer. Tillväxtverket finansierar projektet *Jämställd regional tillväxt i Blekinge* på uppdrag av regeringen. Projektet ska utveckla ett verktyg för kommunikation där unga och utbildningsaktörer får ta del av normkritisk och genusanalyserad information som stödjer unga att göra normfria studie- och yrkesval.

Handslag för ett folkhälsolyft

Resultatet från vår senaste folkhälsoundersökning presenterad 2014, visar att Blekinge står inför en rad utmaningar vad gäller den försämrade psykiska hälsan och särskilt bland yngre. Vi ser också en ökning av levnadsvanerelaterad ohälsa. Här vill vi stärka samverkan mellan kommunerna och Region Blekinge så att alla får det stöd en behöver för att bryta den psykiska ohälsan.

Undersökningen visar även hur skillnader i hälsa och livsvillkor ökar mellan olika socioekonomiska grupper och mellan kvinnor och män. Enligt *den länsgemensamma folkhälsopolicyn* har hälsofrämjande och förebyggande insatser lika stor betydelse för äldre som för yngre.

Kommissionen för jämlik hälsa i Blekinge, som lämnade sin slutrapport vid årsskiftet 2017/2018, understryker jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet i arbetet att utjämna hälsoklyftorna. Perspektivet ”måste tydliggöras och genomsyra alla politikområden på alla nivåer.”

Enligt Blekingekommissionen är god folkhälsa ett ansvar för samhället i vid mening. ”Ett ideal bör vara att samtliga samhällsaktörer inser sitt ansvar för folkhälsan och individens behov av stöd genom livet för att kunna upprätthålla en god hälsa.”

Blekingekommissionen lyfter också fördelning av resurser och att skapa förutsättningar även för äldres sociala deltagande. Kommissionen har uppmärksammat äldres situation och gjort iakttagelsen att äldre riskerar att hamna i social isolering som kan leda till psykisk ohälsa.

Vi är beredda att genomföra en stor och omfattande satsning på äldres hälsa och för att bryta isoleringen som en ålderdom kan innebära. Att ge äldre möjlighet att motionera leder till bättre hälsa och ökad livsglädje och gynnar både den enskilde och hela vår välfärd.

Vi vill göra ett handslag med folkrörelserna, för mer social samvaro och genom satsning på idrott och friluftsliv för äldre. Det menar vi kan motverka ofrivillig ensamhet och ge fler äldre möjlighet till en aktiv vardag.

Vi föreslår därför 1,5 miljon kr till idrottsrörelsen och länets pensionärsorganisationer.

Kultur och idrott

I ett inkluderande Blekinge präglad av öppenhet och deltagande, är kulturen och idrotten viktig för att bidra till mångfald, jämställdhet, jämlik hälsa och social sammanhållning. Både som egen kraft och i samverkan med andra politikområden. För att stärka idrottens och kulturens föreningar och organisationer avsätter vi 3 miljoner. Kultur och idrott finns inom alla fyra insatsområden i Blekingestrategin *Attraktiva Blekinge 2018 - 2020*.

Idrottspolitiskt program i Blekinge 2018 – 2022 som tagits fram i nära samarbete med Blekinge idrottsförbund samt idrottsföreningar, kommuner och folkhälsostategier är Blekinges första regionala idrottspolitiska program. Där poängteras att ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv måste genomsyra idrottsföreningarnas verksamhet, bemötande och attityder. Det är nödvändigt för idrottens utveckling och dess ”förutsättningar att ge alla samma möjligheter att utöva idrott”.

För att alla ska kunna delta i idrottsrörelsen på sina villkor, är det viktigt att avgifterna är låga. Idrottsutövande får inte bli en klassfråga. Det ska inte heller finnas andra barriärer som utestänger någon från att delta. Idrottsutövande bygger på lust och glädje, och vi ska ha ett föreningsliv utan fördomar och diskriminering. Jämställdhets- och jämlikhetsaspekterna behöver därför beaktas även vid fördelning av resurser till föreningslivets olika organisationer.

Alla ska också kunna ta del av och själv få möjlighet att skapa kultur, för att leva ett gott och meningsfullt liv. Kulturen tillför människan unika värden, ger perspektiv på och förståelse för det egna livet och omvärlden. På så sätt bidrar kulturen till både individers och samhällets utveckling. *Blekinges regionala kulturplan 2018 – 2020* visar också betydelsen av att värna kultur, kulturarv och naturmiljöer, som har viktiga roller för både individers utveckling och för regioners hållbara tillväxt och utveckling, sysselsättning, attraktivitet samt konkurrenskraft. För arbete med kulturplanen avsätter vi 5,6 miljoner.

Blekinges regionala kulturplan lyfter också kulturens egenvärde och att den professionella konsten inte bara ger konstnärliga upplevelser utan också kan vara bärare av samhällskritik. ”Därför är det viktigt att värna den konstnärliga friheten och kulturens egenvärde som en del av en demokrati.”

Genom samverkan mellan kommuner och nya Region Blekinge, näringsliv och civilsamhälle samt grannregioner kan kultur och idrott bidra till hela Blekinges utveckling. I Blekinge finns ett mångfacetterat föreningsliv med en betydande roll i integrationsarbetet, och fantastiska entreprenörer som vill vara medspelare.

Ett inkluderande Blekinge handlar om allas rätt till respekt, om rätten att få delta och höra till, om allas rätt till orden, till bildning och skapande.

KLIMATSTRATEGI – för ett HÅLLBART BLEKINGE

Sambällsutvecklingen ska anpassas efter vad miljön och människors hälsa tål, och vi ska långsiktigt investera i dessa resurser. En långsiktigt hållbar utveckling är avgörande för livskvalitet - och överlevnad på lång sikt.

Region Blekinge har ett ansvar att leva upp till och bidra till att Agenda 2030 och FN:s 17 globala mål uppnås. Därmed ska Agenda 2030 också vara vägledande i det regionala utvecklingsarbetet.

Blekinge är ett av de län där inget av de nationella miljömålen är nära eller förväntas uppnås framöver. Många insatser görs, men mycket fler åtgärder behövs. Vi behöver också ta höjd för effekter av klimatförändringar i den övergripande samhällsplaneringen. Allas medverkan för att nå Blekinges miljömål är därför centrala för att möta utmaningarna.

De klimatpåverkande utsläppen i Blekinge har minskat med 39,6 % sedan 1990, vilket är femte största minskningen av samtliga län. Transporter står för närmare 47 % av de klimatpåverkande utsläppen i Blekinge, vilket i är nivå med riket.

Region Blekinge behöver vara pådrivande inom bland annat Klimatsamverkan Blekinge, för att bidra till ett klimatteffektivt och konkurrenskraftigt transportsystem. Transportsektorn står för den klart högsta användningen av icke förnybara bränslen och har samtidigt den enskilt största potentialen att bidra till den totala minskningen av koldioxidutsläpp.

För Blekinge som kustregion är både Östersjöns och Hanöbuktens hälsa av centralt intresse. Samtidigt vet vi att Östersjön är ett av världens smutsigaste hav. Utmaningarna övergödning, föroreningar och överfiske ställer särskilt höga krav på samarbetet i regionen.

Målet att rädda havsmiljön handlar om att uppnå en god miljöstatus och biologisk mångfald i havet och att göra Östersjöregionen till en föregångsregion för ren sjöfart. Östersjön är i stort behov av räddningsinsatser och Region Blekinge behöver kraftsamla och aktivt delta i det arbetet.

Även sjukvården måste driva sina verksamheter med ansvar för både människa och miljö. *Miljö- och hållbarhetsplan för Landstinget Blekinge 2014 - 2024* innehåller mål och åtgärdsförslag för sjukvårdens verksamheter, även utifrån ett övergripande klimatperspektiv.

Blekinge har fått återkommande toppplaceringar i nationella jämförelser, bland annat när det gäller förnyelsebara drivmedel i tjänstefordon och en hög andel ekologisk och kravodlad mat.

Ett annat exempel är landstingets klimatstrategiska samarbete för att utveckla infrastrukturen för biogas i länet. Det ledde till att landstinget införskaffade ett 90-tal gasbilar och att även Karlskrona fick en gastankstation. Den tidigare rödgröna majoritetens initiativ om egen vindkraft för att producera förnyelsebar energi, innebär att landstinget idag äger och får egenproducerad el från 1,5 vindkraftverk.

Ett område med betydande påverkan från sjukvården, är utsläpp av lustgas och anestesigas. Den lustgas som används exempelvis under en förlossning, producerar 300 kilo koldioxid. Det motsvarar tre flygresor från Ronneby till Stockholm-Arlanda. Den tidigare rödgröna majoriteten avsatte resurser för en reningsutrustning som kan rena motsvarande 98 %. Därmed beräknas landstingets totala klimatutsläpp kunna minska med ungefär 25 %.

Miljö och hållbarhet har för oss varit en tydlig politisk prioritering och det arbetet vill vi fortsätta.

Nu gällande plan för sjukvårdens verksamheter ska revideras inför 2020 för att ingå i nya Region Blekinges sammantagna miljö- och hållbarhetsarbete. Arbetet med revideringen behöver göras skyndsamt. Att miljö- och hållbarhetsarbetet följs upp i ett miljöbokslut är fortsatt viktigt.

Hållbara transporter

Då transporterna står för närmare 47 % av de klimatpåverkande utsläppen i Blekinge, är det nödvändigt att vi fortsätter det strategiska arbetet för hållbara transporter. Det måste ske genom förbättringar av infrastrukturen, en utveckling av kollektivtrafiken och genom ökad användning av hållbara, effektiva och förnybara drivmedel.

För att ytterligare betona vår roll i arbetet med att ställa om transportsystemet till att bli mer hållbart, har vi ansökt om att bli ett pilotprojekt för så kallad el-väg längs E22 från Pukavik till Karlshamn. Vi vet att det går mycket tung trafik längst den sträckan och att miljövinsten skulle bli betydande. Det är viktigt att detta fortgår.

Vi vet att den kompetens som finns redan i dag i Blekinge, är i världsklass inom vissa sektorer och vi ligger i framkant när det gäller teknikutveckling på många områden.

På Blekinge Tekniska Högskola, en av Sveriges tydligast profilerade högskolor, finns internationellt framgångsrik forskning inom hållbar produktutveckling. Blekinge Tekniska högskola inriktar sig särskilt på IT och hållbar utveckling av näringsliv och samhället. Här finns också uppmärksammas forskning inom området för metodikstöd för företag, kommuner och andra organisationer som vill arbeta strategiskt med hållbar utveckling.

Blekinge har alla möjligheter att bygga ett mycket starkt kompetenscentrum för ny teknik som skapar ett hållbart samhälle. Ett grönt Silicon Valley, där vi faktiskt kan bli världsledande i att utveckla idéer kring hållbarhet och omsätta dessa till jobb och utveckling. Vi tror mycket på framväxten av så kallade gröna jobb. Jobb som växer fram hand i hand med att vi hanterar de miljömässiga utmaningar som hela världen står inför.

JOBB OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

En viktig grund för känslan av frihet, är att ha ett jobb att gå till. Att många jobbar är också avgörande för hur vi klarar vår framtida välfärd. Men idag saknar allt för många blekingar ett jobb att gå till.

Blekinge delar utmaningen med ökad obalans i demografi med andra regioner utanför storstadsregionerna. Karakteristiskt för Blekinge är också att en relativt stor andel av befolkningen är sysselsatt inom den offentliga sektorn och industrin. Blekinge har också en könssegregerad arbetsmarknad.

I dag saknar allt för många blekingar ett jobb att gå till, även om arbetslösheten i Blekinge minskat under senare år och nu ligger på riksgenomsnittet enligt SCB:s arbetskraftsundersökning. Samtidigt vet vi att många arbetsgivare runt om i länet inte hittar personal med rätt kompetens. Nästan 40 % av länets företag anger brist på lämplig arbetskraft som ett stort tillväxthinder.

Det handlar om en matchningsproblematik, när den efterfrågade kompetensen hos arbetsgivare inte stämmer överens med kompetensen hos de arbetssökande. Här vill vi fördjupa samverkan med kommunerna, utbildningsaktörer, arbetsgivare, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i syfte att stärka matchningen mellan dem som står utan jobb och de framväxande jobben.

Genom samverkan med Blekinge tekniska högskola (BTH) och andra aktörer på området ska Region Blekinge verka för att bättre matcha näringslivets behov av kompetens med de utbildningar som bedrivs i länet.

För att öka den gemensamma kunskapen kring framtida behov av kompetens och skapa möjligheter att tillgodose detta, vill vi att Region Blekinge tar initiativ till en kompetensdialog med näringsliv och utbildningsanordnare i länet.

Region Blekinge ska aktivt verka för fler utbildningsplatser vid Blekinge Tekniska Högskola (BTH) samt för KY- och YH-utbildningar i Blekinge.

För att öka Blekinges innovationsförmåga behöver vi stimulera kreativ samverkan mellan olika kunskapsmiljöer både för befintligt näringsliv, nya etableringar och för unga. I dessa sammanhang har även Blekinge Tekniska Högskola en viktig roll för att stärka forsknings- och utvecklingsmiljöer i Blekinge.

När vi talar om jobb och utveckling är det naturligt att också lyfta fram den potential som besöksnäringen i Blekinge har. Framför allt möjligheten att utveckla såväl landsbygden

som skärgården som besöksmål. Här ser vi en stor potential för att skapa fler företag och jobb.

Att skapa förutsättningar att arrangera idrottsevenemang på nationell och internationell nivå, är ett av de regionala idrottspolitiska målen. Idrottsevenemang bidrar till att göra Blekinge attraktivt för boende, företag och besökare samt ger värdefulla intäkter till föreningar och näringsliv.

En *Utvecklingsplan för kulturella och kreativa näringar 2018 – 2020* har tagits fram för att skapa bättre förutsättningar och synliggöra de kulturella och kreativa näringarnas betydelse för Blekinge. Även här ser vi en stor potential för fler företag och jobb. ”Investeringar i kulturarbetet skapar ett rikare och starkare samhälle och banar väg för nya jobb, både inom och utanför de kreativa näringarna.”

Vi vill bygga vidare på de styrkeområden som Blekinge har via våra kluster och science parks. Det är viktigt att vi tar tillvara på den drivkraft och kompetens som finns inom bland annat akademi, offentlig verksamhet, näringsliv och folkrörelser för att bygga Blekinge starkt.

Välfärdstjänster

Det är centralt för Blekinges framtida utveckling att kunna rekrytera och anställa nya medarbetare inom vårdens alla olika yrken. Region Blekinge behöver fortsätta den tidigare rödgröna majoritetens inriktning för rekryteringsarbetet och med även ekonomiska resurser öka möjligheterna för personalrekrytering inom sjukvårdens verksamheter.

Enbart nyrekryteringar kommer inte att räcka till för att möta befolkningens ökade och förändrade behov av välfärdstjänster de kommande tio åren.

Det är nödvändigt att hitta flera olika lösningar för att kunna upprätthålla och utveckla kvalitén i hälso- och sjukvården. Enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) rapport *Använd kompetens rätt* behöver kommuner, landsting och regioner förändra arbetssätten, utnyttja digitaliseringens möjligheter bättre, utveckla samarbetet mellan olika yrkesgrupper, se över yrkesroller och satsa ännu mer på kompetensutveckling och utbildning.

Kunskapen om och statusen för vårdirkena behöver höjas och samverkan mellan utbildning och arbetsgivare och de fackliga organisationerna, som kvalitetssäkrar rätt kompetens inom vård och omsorg, behöver bli bättre. Här vill vi i samverkan med kommunerna inrätta ett vård- och omsorgscollege i Blekinge. Det blir ett viktigt bidrag i det långsiktiga och förebyggande arbetet för att underlätta matchningen mellan individen och arbetsmarknaden.

Vård och omsorgscollege finns på många platser i landet, med stor framgång. Inom deras verksamhet finns både gymnasialt vård- och omsorgsprogram och vuxenutbildningar, exempelvis möjlighet till vidareutbildning till barn- eller äldrespecialistundersköterska.

Ungdomsarbetslösheten

2013 hade Blekinge landets högsta ungdomsarbetslöshet. Region Blekinge tillsammans med kommunerna, länsstyrelsen, Landstinget Blekinge, Almi Företagspartner, Arbetsförmedlingen och Blekinge Tekniska högskola (BTH) tog då ett gemensamt initiativ och kraftsamlade för att halvera ungdomsarbetslösheten till utgången av 2017.

Kraftsamlingen och vår samverkan ledde till att vi nådde målet. I maj 2018 var 1 215 ungdomar arbetslösa. Det ska jämföras med 2 600 ungdomar år 2013, då kraftsamlingen inleddes.

Det visar att när vi samverkar kan vi också nå resultat. Men arbetet måste gå vidare. Vi är ännu inte i hamn. För oss är det nödvändigt att vårt framgångsrika samarbete fortsätter. Det långsiktiga målet måste vara att ingen ung ska behöva börja sitt vuxenliv i arbetslöshet.

Idag finns Navigatorcentrum i samtliga Blekinges kommuner. Bra vägledning och attraktiva utbildningar är också fortsatt avgörande faktorer för ungdomars möjlighet att delta på arbetsmarknaden. Blekinges unga behöver tillgång till hela Blekinges arbetsmarknad och samtliga arbetsmarknadens aktörer har ett ansvar att stödja unga på vägen dit.

Situationen för ungdomarna är fortsatt splittrad och ungdomar utgör alltså en stor del av arbetskraften som inte har ett arbete idag. Arbetslösheten bland flickor har sjunkit betydligt mer än arbetslösheten bland pojkar. En av förklaringarna är att problemen för ungdomarna börjar redan i skolan, där pojkar klarar sig sämre än flickor.

En av de största anledningarna till att ungdomar inte får jobb, är att de inte gått ut gymnasiet med fullständiga betyg. Här behövs fortsatta insatser, och samverkan med kommunerna. Att erbjuda arbetsmarknadskunskap i skolan är ett sätt att öka ungdomars kunskap om arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadskunskap är ett beprövat koncept som finns på flera håll i landet och som visat goda resultat. Konceptet bygger på att offentliga och privata arbetsgivare blir arbetslivets förlängda arm ut i klassrummen. Tanken är att prata med unga om jobb och framtidsyrken för att öka ungdomars kunskaper om var jobben finns och hur vägen till jobben ser ut.

Detta skapar förutsättningar för bättre matchning på arbetsmarknaden och en starkare kompetensförsörjning över tid. Att skapa framtidstro hos ungdomar och att klara den framtida kompetensförsörjningen är avgörande för Blekinges utveckling.

Genom att erbjuda arbetsmarknadskunskap knyts tidigt kontakt mellan eleverna och aktörerna på länets arbetsmarknad. Det underlättar för eleverna att göra medvetna studie- och yrkesval samtidigt som vi långsiktigt säkrar arbetsgivarnas kompetensförsörjning. Det stärker även elevernas kunskap och trygghet när de ska ut på arbetsmarknaden. Vi vill i

samverkan med kommunerna skapa möjligheter för att alla elever ska få arbetsmarknadskunskap redan på högstadiet.

För att stärka Blekinges utveckling behövs fler företag och jobb. I Blekinge är nyföretagandet bland unga lägre än i riket. Detta vill vi ändra på. En satsning på Ung Företagsamhet skulle gynna näringslivet och arbetsmarknaden i Blekinge.

Att som ung få kunskaper i att driva UF-företag ger ett självförtroende och erfarenhet som stärker unga i arbetslivet. Det innebär även större förståelse för samhället, regler och lagar kring företagande samt möjligheterna att testa sina idéer. Alla som driver UF-företag kanske inte blir företagare men de får en erfarenhet med sig och den kan de använda sig av i livet.

Vi vill i samverkan med kommunerna skapa möjligheter så att alla elever under sin gymnasietid erbjuds ett UF-år.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Blekinge ska uppfattas som ett attraktivt län för utbildning och arbete. Region Blekinge som arbetsgivare behöver skapa goda förutsättningar för alla medarbetare att kunna bidra och utvecklas.

Enligt SKL:s rekryteringsprognos (februari 2018) kräver befolkningsökningen ett ökat antal anställda inom välfärdsverksamheterna. Enbart inom hälso- och sjukvården behövs omkring 40 000 fler medarbetare fram till 2026. Det handlar bland annat fler undersköterskor, barnmorskor, sjuksköterskor och läkare. ”Med tanke på omställningen av vården till en mer personcentrerad och nära vård kommer behovet av exempelvis undersköterskor och sjuksköterskor sannolikt att öka även i kommunerna.” *Använd kompetens rätt. SKL 2018*

Det sätter tryck på kommuner och regioner att bygga ut verksamheterna, att investera i teknik och lokaler, och att rekrytera fler medarbetare som kan möta de ökande behoven av välfärdstjänster.

Det pågår ett omfattande rekryteringsarbete i Blekinges hälso- och sjukvård för att klara kommande behov. Ett exempel är tandsköterskeutbildningen som kvalificerar för att arbeta som tandsköterska. Ett annat är Utbildningsvårdcentralen som startade 2017. Det är Blekinges första utbildningsvårdcentral och syftet är att få fler läkare att vilja arbeta som allmänspecialister i Blekinge.

Under 2016 startades utbildnings- och praktikprogram för asylsökande och nyanlända, så kallat snabbspår. Genom en kombination av utbildning i svenska och sjukvårdssvenska samt språkpraktik på landstinget, ökar förutsättningar för en snabb validering av

kunskaper och därmed möjligheterna att få en svensk yrkeslegitimation för att kunna börja arbeta inom hälso- och sjukvården i Blekinge.

Det behövs fler möjligheter till individuella lösningar i rekryteringsarbetet. Det handlar inte enbart om lönen utan även arbetstider och arbetssätt, egen möjlighet till forskning, förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning och hur arbetsgivaren har säkrat möjligheterna till handledning. Det har blivit allt viktigare att kunna erbjuda attraktiv arbetsmiljö med moderna kliniker och modern utrustning, konkurrenskraftiga löner, attraktiva arbetstider och friskvård samt goda utvecklingsmöjligheter.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningarna har arbetat aktivt med rätt använd kompetens, för att arbetsfördelningen mellan yrkesgrupper ska vara så ändamålsenlig som möjlig.

Vi vill fortsätta införa nya arbetssätt för att omfördela arbetsuppgifter vilket även bidrar till att stödja kompetensförsörjningen och på sikt förbättra effektiviteten och minska kostnaderna i verksamheten.

Införandet av nya arbetssätt kräver förändringar även i vårdlokaler och byggnader, som måste anpassas därefter. Landstinget Blekinge har också inlett ett omfattande arbete med att modernisera och bygga nya lokaler. Till exempel en ny ambulansstation, nya lokaler för ortopedteknik och en helt ny byggnad som ska rymma bland annat medicinsk service, bröstcentrum och dialysverksamhet.

Oberoende av inhyrd personal

Landsting och regioner har kommit olika långt i arbetet att minska beroendet av bemanningsföretag i vården. Enligt beslut i Landstinget Blekinge ska Blekinges hälso- och sjukvårdsverksamheter under 2019 ha en grundbemanning bestående av egen personal.

Under 2018 har presenterats siffror som tyder på ett tydligt trendbrott och Landstinget Blekinge är bland de bästa i landet när det gäller minskningstakten.

Vi tycker det är viktigt att ha fortsatt fokus på frågan. Blekinges sjukvård måste bli oberoende av bemanningsföretag. Hyrberoendet är ett gissel för sjukvården i hela landet.

Beroendet av bemanningsföretag drar stora resurser och försvårar sjukvårdens möjligheter att anställa egen personal. Det innebär också att patienter träffar olika läkare eller sjuksköterskor och den viktiga kontinuiteten i vården går förlorad. Egen personal ökar kontinuiteten och bidrar till bättre arbetsmiljö. Med ständigt ny personal i vården ökar risken för fel i vården och det viktiga patientsäkerhetsarbetet försvåras. För att lyckas långsiktigt behövs en god samverkan med utbildningsaktörer lokalt, regionalt och nationellt.

I grunden handlar detta om en enkel sak. Patienter i svensk sjukvård ska inte mötas av vikarier. Den som söker sjukvård ska känna tryggheten i för henne eller honom kända

ansikten. Ett fortsatt beroende av inhyrdpersonal är också oerhört kostsamt. Det är bättre att vården lägger pengarna på egen personal.

INFRASTRUKTUR GODA KOMMUNIKATIONER

En avgörande faktor för att utveckla ett hållbart och attraktivt Blekinge är tillgång till bra infrastruktur och goda kommunikationer. Blekingar ska kunna färdas klimatsmart mellan hem, arbete och fritidsintressen.

Infrastruktur är en viktig faktor för god tillgänglighet och en utvecklande arbetsmarknad. Infrastruktur är också avgörande för regional tillväxt och produktivitet. Blekinge ska ha ett attraktivt och hållbart transportsystem som utvecklas utifrån invånarnas, arbetsmarknadens och besökarnas behov.

Blekinge har ett strategiskt, centralt geografiskt läge i sydöstra Sverige med närhet till Östersjö- och Öresundsregionen. Handels- och resmönster utvecklas i snabb takt. Detta kräver satsningar i infrastruktur, liksom utveckling av transportsystem och kollektivtrafik.

När den rödgröna regeringen i somras fastställde den Nationella planen för transportinfrastrukturen för perioden 2018 – 2029 blev det full pott för Blekinge. Två viktiga flaskhalsar på E22 byggs bort, ett nytt mötesspår byggs på Blekinge Kustbana och Sydostlänken ska byggas.

Det är viktigt att Region Blekinge fortsätter att driva infrastrukturinvesteringar enligt den regionala länstransportplanen. På riksväg 27 är förbifarterna vid Backaryd och Hallabro väsentliga. Fortsatt utbyggnad av Riksväg 15 är viktigt för ett sammanhållet transportstråk från hamnarna i Blekinge upp mot Västsverige.

Det fortsatta arbetet med *Strukturbild Blekinge* pågår till 30 juni 2019. Arbetet handlar om att föra kommunal fysisk planering närmare regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna, exempelvis kollektivtrafikförsörjning och planering av nya bostads- och verksamhetsområden. Arbetet kräver ökad samverkan och en tidig och långsiktig dialog mellan samhällsplaneringens aktörer kommunalt, statligt och regionalt.

En framtidsfråga för Blekinge och sydöstra Sverige är att förstora arbetsmarknaden och korta restiderna till storstadsregioner som Stockholm och Malmö-Öresund. Blekinges strategiska läge med väl utbyggda hamnar kan är transportstråk till och från växande marknader i Polen, Baltikum och österut.

Den regionala länstransportplanen 2018 – 2029 lyfter Blekinges strategiska position som port för svensk handel över Östersjön. En rapport från EU-projektet TENTacle har tagits fram om hur Blekinges hamnar kan knytas samman med EU:s prioriterade stomnätskorridorer på andra sidan Östersjön och med korridoren i Sverige.

Blekinge Kustbana utgör ett viktigt stråk genom Blekinge, både för gods- och persontrafik. Förbättringar på Blekinge Kustbana kommer att bli en viktig pusselbit för Blekinge. En framtidsfråga är när det är samhällsekonomiskt lönsamt att räta ut Blekinge Kustbana.

Satsningar i kollektivtrafiken

Under den gångna mandatperioden med en rödgrön majoritet har det samlade Blekinge, kommuner och landsting, gjort avsevärda investeringar i bättre kollektivtrafik. Insatserna har gjort vardagen enklare för Blekingeborna samtidigt med ett mer klimatsmart resealternativ.

Investeringar har gjorts i Pågatåg till Karlshamn, snabbare och tätare stadstrafik i Karlskrona, Sölvesborg, Karlshamn och Ronneby. Länet har också fått snabbare bussförbindelse mellan Karlshamn och Växjö.

Invigningen av Sturköpendeln markerade starten på utvecklingen av skärgårdstrafiken. Därefter har Kustlinjen byggts ut så vi kan åka båt från Karlshamn till Karlskrona med byte i Ronneby. I Ronneby kan man åka båten genom Ronnebyån upp till centrum. I Karlskrona finns det numera en möjlighet att åka båt till Utklippan. I augusti 2018 invigdes Hasslöpendeln, en buss på vatten som förkortar restiden från Hasslö till Karlskrona. Pendeln är till nytta för såväl turister som vardagspendlare. I Karlskrona har det dessutom tillkommit en uppskattad Hopp-on-Hopp-off-linje.

Resultatet av dessa investeringar har blivit att antalet resor i Blekinge ökat med cirka 1 miljon och kollektivtrafikens andel av de motoriserade transporterna har ökat rejält.

När det gäller kollektivtrafik har stort fokus legat på att förstärka den bussdrivna stadstrafiken. Nästa steg är att utveckla det kollektiva resandet även på landsbygden men också en snabbare trafik från Karlskrona ner mot Lund och Malmö, med snabbtåg i vardera riktningen i pendlingsstid.

Antalet som arbetspendlar ökar, både in och ut ur länet. Enligt *Attraktiva Blekinge 2018 – 2020* pendlar fler boende i Blekinge till arbeten utanför länets gränser än vice versa. Män pendlar i högre utsträckning än kvinnor och den största in- och utpendlingen sker till och från Kristianstad och Bromölla.

Vi behöver förenkla möjligheten att resa till och från Blekinge. Vi behöver också öka tilliten till tågtrafiken. Den starka utvecklingen av pendling och resor inom Blekinge och till och från grannlän innebär ett stort behov av kapacitetsförbättring och förbättrade restider både på Blekinge Kustbana och delar av E22 genom Blekinge.

En flyglinje från Ronneby Airport till Frankfurt och ett tågstopp vid flygplatsen i Kallinge skulle också öka möjligheterna att resa till och från länet. Ronneby flygplats med idag reguljärtrafik till Arlanda och Bromma är av avgörande betydelse för de längre resorna.

När det moderatledda styret i Stockholms kommun nu åter aktualiserar en nedläggning av Bromma flygplats måste Blekinge göra sin röst hörd. Fram till dess att alternativ till Bromma finns på plats är det avgörande för länets utveckling att vi har goda flygförbindelser med vår huvudstad. För detta är Bromma en viktig del.

Blekinges första *regionala cykelstrategi* togs fram under 2017 och gäller för åren 2018 - 2029. Strategin har tagits fram gemensamt av representanter från Region Blekinge, länets fem kommuner och Trafikverket. Cykelstrategin ska främja cyklingen i länet genom att bygga ut cykelinfrastrukturen för ökad och en mer säker cykling. Den stora ökningen av antalet elcyklar innebär att allt fler väljer cykeln som transportmedel för sin dagliga pendling. Då elcykeln både går fortare än en vanlig cykel och dessutom ökar bekvämlighetsavståndet för pendling ställer detta ökade krav på våra cykelvägar.

För att främja cyklingen i Blekinge har ett regionalt huvudcykelnät pekats ut, som i huvudsak går utmed det statliga vägnätet och har sin förlängning i tätorterna på det kommunala vägnätet. Strategin innehåller mål för när det utpekade regionala huvudcykelnätet ska vara utbyggt och huvudcykelnätet redovisas på karta för respektive kommun. Ett viktigt område i strategin är att cykla i kombination med att åka kollektivt, där särskilda riktlinjer och mål finns för att uppnå detta, i linje med det gällande Trafikförsörjningsprogram.

”Vi måste gemensamt prioritera cykeln som färdmedel eftersom den är ett effektivt transportmedel för korta sträckor som varken bullrar eller släpper ut avgaser och som dessutom ger positiva hälsoeffekter.” *Regional cykelstrategi för Blekinge 2018 - 2019*

Digital infrastruktur

Blekinges regionala digitala agenda utgår från vår regions behov och förutsättningar, med regionala visioner och mål för ett kommande digitalt samhälle förankrat i Blekingestrategin.

En digital infrastruktur som når alla är en förutsättning för att kunna vara en del i dagens digitala samhälle. Det är i synnerhet viktigt på landsbygden, då det kan vara en förutsättning för att utveckla, verka och bo. Tillgången till bredband anges som det tredje största tillväxthinder för Blekinges företag. Digitaliseringen kan också bidra till att skapa ett mer hållbart samhälle med kvalitetsförbättringar, kostnadsbesparingar, minskad klimatpåverkan samt ger goda förutsättningar för ett socialt sammanhållet samhälle.

Den nationella målsättningen är att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter ”i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.”

Målet för *Handlingsplanen 2014 – 2020 för Blekinges regionala digitala agenda* är att Blekinge ska bli bäst i Sverige på att ta tillvara digitala möjligheter.

I *Verksamhetsplan 2019 för Regionstyrelsen* formuleras målsättningen att Blekinge ska utmärka sig som ett attraktivt e-samhälle där en stor del av befolkningen använder digitala tjänster. En digital infrastruktur som når alla är en förutsättning för att vara en del i dagens digitala samhälle.

Enligt *Verksamhetsplan 2019 för Regionstyrelsen* har Blekinge goda förutsättningar för att bli bäst i Sverige på e-hälsa, men det kräver kraftfulla insatser såväl inom Region Blekinges egna verksamheter som för befolkningen.

I Blekinge finns det fortsatt stora och oacceptabla skillnader mellan kommunerna och mellan stad och landsbygd vad gäller tillgång till snabbt bredband. Andelen arbetsställen och hushåll i Blekinge med tillgång till 100 Mbit/s bredband 2016 var långt under riksgenomsnittet.

Även om stora satsningar och investeringar görs i Blekinges kommuner för förbättrad och utbyggd digital infrastruktur, visar en marknadsanalys hösten 2017 att Blekinge har stora utmaningar för att nå det nationella målet 2020 om 95% bredbandstäckning. Den uppdaterade bredbandsstrategi för Blekinge som nu processas ska följas av en ny digitaliserings- och bredbandsstrategi, för att koppla till 2023 och 2025-målen.

Enligt *Verksamhetsplan 2019 för Regionstyrelsen* ska Regionstyrelsen på strategisk nivå driva utvecklingen inom digitaliseringsområdet och samverka internt och externt samt stödja kommunerna i linje med regeringens vision om ett ”hållbart digitaliserat Sverige”. Regionstyrelsen har en samordnande roll för att hela Region Blekinge verkar utifrån ”digitalt när det är möjligt, fysiskt när det behövs”.

Regionstyrelsen ska verka för att fler invånare får tillgång till Region Blekinges ökande antal digitala tjänster och i samverkan med kommunerna utveckla och erbjuda nationella e-tjänster för invånarna.

NÄRA OCH TILLGÄNGLIG VÅRD

En bra hälso- och sjukvård ska se dina behov, och ge dig den hjälp du behöver. Som patient ska du bli bemött på bästa sätt, ges rätt vård och en bra vård. Du och jag ska få ett gott omhändertagande.

Enligt den beslutade *Programplan för Framtidens hälso- och sjukvård* ska invånarna kunna få huvuddelen av sina vårdbehov tillgodosedda i närsjukvården. Nya arbetsmetoder och arbetssätt ska införlivas i verksamheterna för att göra vården mer tillgänglig och underlätta för fler patientgrupper att både söka vård och få vård.

Teambaserade arbetssätt ska utvecklas där olika professioner samarbetar kring patienten för ett optimalt omhändertagande. Närsjukvården ska erbjuda akut omhändertagande i första hand på primärvårdsnivå men kan också omfatta direktinläggning av kända patienter med svårare sjukdom, palliativ vård och annan kvalificerad vård.

Primärvården är sjukvårdens första linje. Det är dit vi först ska vända oss, om vi inte är akut eller livsfarligt sjuka eller skadade. En bra första linje måste kunna svara snabbt och boka tid för besök, utan långa väntetider. Ytterst handlar alla kvalitetskrav i sjukvården om patientsäkerhet.

Blekinges vårdcentraler ligger både bra och mindre bra till, när tillgängligheten mäts för den så kallade vårdgarantin för svar samma dag i telefon och besök hos läkare inom sju dagar. Samtidigt kan alla vårdcentraler bli ännu bättre. Från 2019 gäller dessutom en utökad vårdgaranti, om besök hos annan specialiserad vårdpersonal inom tre dagar.

Vi behöver höja ribban i sjukvårdens första linje och ställa tydliga krav på verksamheten. Alla som ringer ska få svar samma dag i telefon och samtliga Blekinges vårdcentraler ska leva upp till det.

Kvällsöppen vårdcentral är ytterligare en insats för att öka tillgängligheten. Idag finns kvällsöppen vårdcentral i Olofström och Sölvesborg. I Karlshamn och Karlskrona finns en kvälls- och helgöppen Jourcentral. Nu är det angeläget att även Ronneby får tillgång till kvällsöppen vårdcentral.

Även Blekinges förutsättningar inom ramen för åtagandet Sjukvårdsrådgivningen 1177 kan behöva förstärkas, för att korta svarstider och möjliggöra tidbokning även till vårdcentral via telefonnumret 1177.

Allt fler Blekingebor kontaktar en digital doktor, d v s en doktor på nätet. Det gör att planeringen för en digital vårdcentral i Blekinge måste skyndas på. Att Blekinges digitala vårdcentral bemannas av anställd vårdpersonal och inte hyrpersonal är en viktig garant för en bra patientsäkerhet och höga kvalitetskrav, för t ex journalföring, remisser och en god vård.

En ökad tillgänglighet i primärvården är central för patienters förtroende till sjukvården. Med ”svar samma dag”, kvällsöppen vårdcentral i kommunen och en digital vårdcentral blir det en bättre tillgänglighet i sjukvårdens första linje.

Vi vill att arbetet enligt beslutade strategier för Framtidens hälso- och sjukvård fortsätter och snabbas på i den mån det är realistiskt även i ett kostnadsperspektiv. Med en högre tillgänglighet i sjukvårdens första linje och vård som också kan komma hem till patienten får vi en mer jämlik vård i hela länet. Blekinges hälso- och sjukvård behöver också öka takten i arbetet för ökad patientdelaktighet och rätt till information.

Fler akutläkare

En akutläkare är inte bara en läkare som arbetar på en akutmottagning. Akutläkare ska kunna ta sig an alla patienter som kommer in på akuten och där fungera som en första linjens läkare som påbörjar behandling, utredning och stabiliserar patienten. Patienternas behov är ofta komplexa och ett flertal är multisjuka. Akutpatienter behöver fort hamna rätt till den behandling de behöver.

Socialstyrelsen beslut att akutsjukvård ska vara en basspecialitet liksom många andra specialistkompetenser i vården, öppnade möjligheter för sjukhus att själva utbilda nya akutläkare.

Idag har Blekingesjukhuset en akutläkare. Med fler akutläkare på akutmottagningen får patienten ett ännu snabbare omhändertagande. Med förändrad bemanning på akutmottagningen blir det en vinst även för arbetsmiljön. Fler akutläkare är en satsning med patienter och personal i fokus.

Vi vill att Hälso- och Sjukvårdsnämnden går vidare i den genomförandeplan som tagits fram för att utbilda fler akutläkare.

ÄLDRE OCH MEST SJUKA

Allt fler blir allt äldre och andelen äldre i befolkningen ökar. Att vi får leva längre är en stor framgång för vårt samhälle. Men det ställer också höga krav på vår välfärd och därmed också på hälso- och sjukvården.

I arbetet med *Programplan för Framtidens hälso- och sjukvård* är samverkan med kommunerna för en sammanhållen vård och omsorg ett prioriterat område. Med nya arbetssätt och samarbeten kommer resurserna inom vård och omsorg att användas bättre och därmed räcka till fler.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LOS) som trädde i kraft den 1 januari 2018 ställer också krav på bra samverkan.

Flera insatser har gjorts för att stärka äldres i Blekinge hälsa. Läkarbilen är ett exempel på en sådan åtgärd. Med äldresjuksköterskor och äldrevårdsmottagningar har vårdcentralerna etablerat ett arbete med att erbjuda äldre och mest sjuka en fast vårdkontakt. En vårdcentral har även infört pensionärsråd för att ta del av de äldres behov och önsknings.

Cancervården i fokus

En god cancervård ställer krav på samlade insatser från olika vårdprofessioner. Varje dag räknas i cancervården. Den nationella cancerstrategin med standardiserade vårdförlopp (SVF) syftar till att förbättra cancervården och göra den mer jämlik.

Landstinget arbetar aktivt med den nationella satsningen för att korta väntetider så att undersökning, provtagning och eventuell behandling inte tar längre tid än nödvändigt. Ett Diagnostiskt centrum har inrättats, för att redan vid misstanke om cancer eller annan allvarlig sjukdom kunna ge ett snabbare omhändertagande. Under 2017 remitterade primärvården och Blekingesjukhuset 35 patienter för fortsatt utredning på Diagnostiskt Centrum. Endast var fjärde patient fick en cancerdiagnos.

Enligt den nationella cancerstrategin ska alla cancerpatienter erbjudas en kontaktsjuksköterska, en viktig funktion för både patienter och närstående. I Landstinget

Blekinge finns funktionen för alla cancerdiagnoser som ett väl utvecklat koncept. Patienter med kroniska sjukdomar som vårdas på sjukhuset erbjuds också en fast vårdkontakt.

Vård i livets slutskede

Blekinge är bland de län med störst andel som dör på sjukhus, och följaktligen bland de län där minst andel döende personer vårdas i hemmet. Studier visar att de flesta, men inte alla, väljer att dö hemma om möjligheten finns.

Idag finns palliativa team i Karlshamn och Karlskrona samt fem särskilt designerade palliativa vårdplatser på vardera orten. Det finns även ineliggande palliativa patienter på andra avdelningar på sjukhuset som inte är knutna till palliativa team eller palliativa vårdplatser.

En utredning pågår inom Blekingesjukhuset för att samla den specialiserade palliativa vården i en organisation, d v s både slutenvårdsplatser och den avancerade vården utanför sjukhuset (Avancerad sjukvård i hemmet, ASIH).

Tanken är att bedriva avancerad sjukvård i hemmet i hela Blekinge och att förlägga samtliga palliativa vårdplatser i Karlshamn. Syftet är att skapa förutsättningar för att palliativa patienter i hela Blekinge ska kunna erbjudas vård av hög kvalitet i hemmet eller om så behövs på vårdplats på sjukhuset. Syftet är också att skapa förutsättningar för en god kompetensförsörjning för att uppnå en varaktigt hög kompetensnivå.

Vi delar förvaltningens bedömning att det under rådande personalsituation och svårigheter att rekrytera rätt kompetens inte är möjligt att starta den planerade organisationen. Dock måste arbetet enligt intentionerna fortgå. En samlad palliativ verksamhet är en viktig omorganisation, för hög vårdkvalitet i såväl hemmiljö som på sjukhuset.

BARN OCH UNGAS HÄLSA

En av samhällets viktigaste uppgifter är att ge varje barn goda förutsättningar för en bra uppväxt och kunna få utveckla de förmågor som krävs för att leva ett gott liv. Därför behövs ett fortsatt arbete för barn och ungas hälsa.

Generellt sett mår barn och unga vuxna bra i Blekinge men det gäller inte alla. Framst har den psykiska ohälsan hos barn och unga vuxna ökat över tid. Denna kunskap måste mötas med starka gemensamma resurser och aktiva handlingsplaner. Ohälsan kan ha flera orsaker och därför behövs en mångfald av insatser utifrån barnets eller den unges behov.

Blekingekommissionen för jämlik hälsa rekommenderar en länsgemensam strategi för arbetet mot psykisk ohälsa. Vi menar också att en sådan behövs, och den behöver tas fram skyndsamt och följas av aktiva handlingsplaner.

Signalerna på psykisk ohälsa måste upptäckas ännu tidigare och hjälpen komma snabbare. Det handlar bland annat om tidiga och hållbara insatser i samverkan mellan individ- och familjeomsorg, elevhälsa och sjukvård.

Verksamhet i hela länet

”Mottagningen för barn och ungas hälsa” är ett bra exempel på vad kommun och region kan göra tillsammans. Mottagningen är en utveckling av vårdcentralernas verksamhet Fyren, som ger stöd till barn och ungdomar och deras vårdnadshavare med fokus på psykisk ohälsa. Idag finns mottagningsverksamhet i Ronneby, Sölvesborg, Karlshamn och Karlskrona.

I budgeten för Region Blekinge 2019 prioriterar vi resurser till en utökad verksamhet och därmed mottagning även i Olofström. Det är viktigt att vi har en mottagningsverksamhet i hela länet.

På mottagningen för barn och unga på Kallinge vårdcentral finns från och med hösten 2018 också en funktion som barnlots. Blekinges modell av barnlots är anpassad till Blekinge som ett relativt litet län och utifrån det behov verksamheterna anser finns. Uppdraget som barnlots ligger inte på en person. Det viktiga har varit att säkerställa att barn och unga får kontakt med rätt kompetens som kan göra en första bedömning av hälsa och vårdbehov.

Uppdraget som barnlots är en del av Mottagningsverksamheten för barn och ungas hälsa. Där finns vårdpersonal med rätt kompetens och samtliga kommer att dela på uppdraget att hjälpa barn och unga att snabbt hitta det stöd de behöver.

Även länets Ungdomsmottagningar (UMO) gör viktiga insatser i arbetet för barn och ungas hälsa. Den tidigare rödgröna majoriteten har utökat resurserna till Ungdomsmottagningarna som därmed bland annat kunnat inrätta samtalsterapeuter och erbjuda olika former av stöd även digitalt. Ungdomsmottagningen har kunnat arbeta vidare med att erbjuda internetbaserad behandling vid ångest, möta ungdomar med könsidentitetsfrågor, utveckla killmottagningen och kan sedan våren 2018 också erbjuda gruppverksamhet för stresshantering

I arbetet för barn och ungas hälsa måste alla samhällets aktörer bli bättre på samordning och delaktighet. Det kan t ex handla om att ge alla barn och ungdomar möjligheten att ta del av fritids- och kulturaktiviteter. Att fånga barn och ungdomar tidigt. Att skapa en tillhörighet och ett sammanhang i samhället är viktiga förutsättningar för ungas hälsa.

Barnkonventionen blir lag 2020 och det är av stor betydelse att barnperspektivet beaktas inom samtliga Region Blekinges politikområden och verksamheter.

Barns bästa ska beaktas vid alla beslut. Barn ska också kunna vara delaktiga i sin egen vård.

BLEKINGE I FRAMTIDEN

Vi vill utveckla vårt län med jämlikheten och jämställdhet som ledstjärna. Därför behöver vi jobba vidare med att alla blekingar kan känna både en trygghet och en möjlighet att utveckla sitt liv så som en önskar. För att klara detta måste vi se till att jobben blir fler och att fler kan ta de jobb som kommer.

Det handlar också om att du ska kunna känna en trygghet i att samhällets är starkt den dag du behöver dess stöd. Här fyller sjukvården en betydande del av den tryggheten. Vi vill fortsätta att modernisera och utveckla hälso- och sjukvården och på det viset öka tilliten till den.

Vi vill sätta ljuset på ett antal kännetecken som Blekinge ska förknippas med. Det första är hållbarhet. Den utveckling vi vill se i Blekinge ska vara smart, hållbar och inkluderande. Vidare vill vi att Blekinge ska kännetecknas av jämställdhet. För oss i Region Blekinge är det naturligt att vi ska ta tillvara på hela den samlade kompetens som finns i samhället. För att nå dit måste vi arbeta mer aktivt med vårt jämställdhetsarbete.

Det handlar också om mångfald. Vi vet att städer, regioner och länder som förknippas med mångfald utvecklas starkare. Det fjärde kännetecknet vi vill ha för Blekinge handlar om kreativitet. I en kreativ miljö tillåts tankar tänkas fritt och det stimulerar och stöder processer som omvandlar idéer till verklighet. I en kreativ miljö utvecklas kultur och bildning. Detta är en avgörande faktor för att möta den samhällsutveckling präglad av inskränkthet, rädsla, intolerans, girighet och egoism som vi tyvärr ser breda ut sig.

Vi är övertygade om att vi kan fortsätta att utveckla vårt Blekinge. Vi vet att den kompetens som finns här redan idag är i världsklass inom vissa sektorer och vi ligger i framkant när det gäller teknikutveckling på många områden. Nu ska vi gå vidare. Vi tror mycket på framväxten av så kallade gröna jobb. Jobb som växer fram hand i hand med att vi hanterar de miljömässiga utmaningar som hela världen står inför.

Vi har alla möjligheter att bygga ett mycket starkt kompetenscentrum för ny teknik som skapar ett hållbart samhälle, ett grönt Silicon Valley där vi faktiskt kan bli världsledande i att utveckla idéer kring hållbarhet och omsätta dessa till jobb och utveckling.

Vi vill bygga vidare på de styrkeområden som Blekinge har där vi har stark kompetens inom IT och telekom via våra kluster och science parks. Satsningar på att bli världsbäst på att kombinera den kunskapen som vår traditionella industri kan innebära att vi ökar företagets konkurrenskraft och bidrar till ökad hållbarhet genom ökad digitalisering.

Vi har världsledande forskning både inom IT, telekom och hållbarhet på BTH. Likaså kan vi se att hälso- och sjukvårdsutbildningen på BTH hyllas. Det finns också stora vinster att göra i välfärden genom att fortsätta satsa på ökad digitalisering inom den offentliga sektorn. Välfärdstjänster digitaliseras och därför är satsningen på bredband och infrastruktur viktig för att nå samtliga invånare oavsett var de bor.

Hela Blekinge ska utvecklas, tryggheten stärkas och framtiden mötas med tillförsikt. Det är så vi bygger Blekinge starkt tillsammans. Där alla bidrar och ingen lämnas efter.

EN HÅLLBAR EKONOMISK UTVECKLING

Den 1 januari 2019 går nuvarande regionförbund Region Blekinge samman med Landstinget Blekinge och bildar då Region Blekinge. I samband med sammanslagningen sker en skatteväxling med Blekinges kommuner. Skattesatsen kommer i och med sammangåendet att förändras med 45 öre, och dessutom gör vi en skattehöjning med 40 öre, vilket innebär att skattesatsen höjs till 12,04 procent.

Sverige befinner sig efter några år av snabb tillväxt i högkonjunktur. SKL:s bedömning är att konjunkturen kulminerar under 2019. Därefter förväntas ekonomin gå in i en fas med lägre tillväxttal och små förändringar i antalet arbetade timmar. SKL förutser svagare utveckling av skatteunderlaget under 2019 och 2020.

Sveriges befolkning ökar rekordsnabbt. 2017 ökade Sveriges befolkning med 125 000 personer, vilket motsvarar 1,25 procent. Blekinges befolkning ökade med knappt 1 000 personer, vilket motsvarar 0,6 procent. Befolkningen ökar särskilt snabbt i yngre och äldre åldrar. Dessa grupper har de största behoven av de verksamheter som drivs av kommuner, landsting och regioner. Personer i yrkesverksam ålder ökar väsentligt långsammare än befolkningen i genomsnitt.

Befolkningens åldersfördelning påverkar i hög grad hälso- och sjukvårdens kostnader. Utvecklingen av demografin i Sverige innebär att behoven av hälso- och sjukvård ökar snabbare än någonsin tidigare. Inom hälso- och sjukvården förväntas kostnadstrycket bli fortsatt högt. Andra orsaker som ökar hälso- och sjukvårdens kostnader är ökade behandlingsmöjligheter och ambitionsökningar i form av statliga initiativ eller lokala satsningar.

Investeringsbehoven är stora i såväl Region Blekinge som i övriga regioner de närmaste åren. Anledningen till de stora investeringsbehoven är både den växande befolkningen och att äldre byggnader behöver moderniseras eller ersättas, samt upprustning av kollektivtrafiken.

Region Blekinges mål är att ha en långsiktigt stabil ekonomi. Region Blekinge ansvarar för att ha en ekonomisk beredskap för att hantera de situationer som uppkommer. God ekonomisk hushållning av begränsade tillgångar uppnås genom en ekonomiskt ansvarsfull och ändamålsenlig verksamhet. För att klara av den förväntade lägre ekonomiska tillväxten i svensk ekonomi är det därför viktigt att verksamheten i Region Blekinge bedrivs effektivt för att minimera kostnadsökningstakten. Detta innebär att vi behöver vara restriktiva även fortsättningsvis för att dämpa kostnadsutvecklingen.

Socialdemokraternas satsningar i Budget 2019 – 2021

Insatser	2019	2020	2021
Omställning och Processutveckling	30 miljoner	20 miljoner	20 miljoner
Reserv	50 miljoner	40 miljoner	50 miljoner
Kompetensförsörjning	20 miljoner	20 miljoner	20 miljoner
Jämlik hälsa Idrott	0,5 miljoner	0,5 miljoner	0,5 miljoner
Jämlik hälsa Äldre	0,5 miljoner	0,5 miljoner	0,5 miljoner
Jämlik hälsa Kultur	0,5 miljoner	0,5 miljoner	0,5 miljoner
Satsning i Kulturplan	2,8 miljoner	2,8 miljoner	<i>Ny plan ska tas</i>
Mobil Geriatrik	1,4 miljoner	2,2 miljoner	2,2 miljoner
Mobila team Avancerad sjukvård i hemmet	3,4 miljoner	1,7 miljoner	<i>Omställning klar</i>
Tandvård Barn och unga	1,5 miljon	1,5 miljon	1,5 miljon
Ätstörningsenhet	0,7 miljoner	0,7 miljoner	0,7 miljoner
Barnlots på ”Fyren”	0,6 miljoner	0,6 miljoner	0,6 miljoner
”Mottagning Barn och Ungas hälsa” i hela länet	1,3 miljoner	1,3 miljoner	1,3 miljoner
Förbättrad cancervård	7,3 miljoner	7,3 miljoner	7,3 miljoner
Utbildningsvårdcentralen		9 miljoner	9 miljoner
Levnadsvanemottagning	2,5 miljoner	<i>Utvärdering</i>	
Tarmscreening	3 miljoner	1,5 miljoner	1,5 miljoner
Framtidens vårdinformationsstöd	15 miljoner	20 miljoner	30 miljoner

Bilaga 1: Socialdemokraternas Resultatbudget Region Blekinge 2019–2021

Mnkr	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter	988,3	983,8	989,1
Verksamhetens kostnader	-6 158,7	-6 294,2	-6 419,8
Avskrivningar	-236,0	-262,0	-274,0
Verksamhetens nettoresultat	-5 406,4	-5 572,4	-5 704,7
Skatteintäkter	4 044,6	4 158,9	4 309,1
Statsbidrag	1 412,7	1 455,8	1 469,8
Finansiella intäkter	48,8	48,8	48,8
Finansiella kostnader	-68,2	-73,8	-109,6
Summa finansiella poster	5 437,8	5 589,8	5 718,1
Resultat	31,4	17,4	13,4